విమానం

భమిడిపాటి కామేశ్వరరావు గారు

కొంతకాలం కిందట ఓ విమానం రాజమండ్రీ వచ్చి గోదావరిలో దిగింది. ఇటీవల ఓ జోడా విమానాలువచ్చి గోదావరి తిప్పమీద వంతెనకి ఉత్తరంగా దయచేశాయి. వెనకటిది జలంమీంచి ఎగిరేదికాని, ఈ రెండూ భూమిమీంచి రాంబందుల్లాగ ఎగిరేరకం. అసలు విమానంలో దేవతలు షైటాయించవలసిందిగాని, తీరా చూస్తే దొర్లే ఉన్నారు. వర్ణసామ్యంబట్టి దొర్లు దేవతలేగా మరీ! ఆమాటకొస్తే విమానం ఎవరెక్కిన వారు నెత్తిమీది వాళే అవుతారు. ఆ వచ్చినవారు వ్యాపారంమీద వచ్చినవారవడంచేత, ముందు రాజమండ్రీలో దిగుదామా, బెజవాడలో దిగుదామా, విశాఖపట్నములో దిగుదామా, అనంతపురములో దిగుదామా, ఖాళీవానంలో దిగుదామా అని గుణకారాలు ప్రారంభించుకోలేదుట. వేర్వేరు గుణకారాలకి ఏకఫలితం ఉండడం చాలా అరుదు అనో, దీర్ఘాలోచనమీదట విమానంకంటె ముందు వ్యాపారమే ఎగిరిపోతుందనో గావును- ఏదో ఏర్పాటుమీద వీలు చూసుగుని వారు రాజమండ్రిలో దిగేశారు. విమానం ఆకాశంలో వెళుతూన్నప్పుడు జనం చూస్తోచ్చినందుకు మాత్రం వీరు టిక్కట్టు పెట్టలేదు. అది నేలమీద వాలి ఉన్నప్పుడు దాని దగ్గిరికివెళ్లి దాన్ని పరకాయించడానికి ఓ పావలా టిక్కట్టు నిర్ణయించారు సర్కస్ జంతువుల్ని చూడడానికి వీలునుబట్టి ఓ అణా పెట్టినట్టు. ఇదిగాక, చిన్న ఎగురుకి పదిరూపాయలూ, పెద్ద ఎగురుకి పాతికరూపాయలూ, ఇంకా కావలిస్తే దామాషాయీని మైలుకి రెండున్నర రూపాయలూ-రేట్లతో వీరు చాలా మందిని ఎగరేసి, తిప్పితిప్పి నేలమీద దిగవిడిచారు. చిన్న ఎగురు అయిదారు నిమిషాలు; పెద్దది పది పదిహేను - టిక్కట్టురూపాయలు లెక్కచూసుగున్నంత నేపు లేదు. దిగింది లంకమీద గనక పడవలకీ స్టీమరుకీ కొంత తడి తగిలింది. జనం తీర్థానికి ఇంత రద్దీగా వెళ్లరు. వెనక ఓలంకమీదికి దిగంబర స్వాములవారు వేంచేసినప్పుడు స్త్రీపురుషులు ఇంతకంటె భక్తితో వెళ్లినా, ఇంత తప్పనిసరిగా ముడుపు చెల్లించలేదు.

కొత్త పరిస్థితుల్లో, ధనంకంటే సాహసమే ముందుకొచ్చి పడుతుంది. అందుకని చాలాడబ్బున్నవాళ్లు, పొడుగుపాటి బేరాలుచేస్తూ ఆగిపోగా, సాహసులు-(వీరిలోకొందరు అణాభిళ్ల మాత్రులు) మొదట్లోనే ఎక్కి షికారు తిరుగుతోచ్చారు. స్త్రీలు కొద్దిమంది మాత్రమే ఎక్కవచ్చారట. ఒక ముసలమ్మ తన ప్రాణానికి తెగించి కర్రతోసహా ఎక్కిందట. ఆ "ట్రిప్పు" లోనే ప్రమాదాలువచ్చి ముసలమ్మలు పోరు గదా అనే ధైర్యం కొద్దీ, ఇద్దరు ధీరులు దెబ్బలాడి యెక్కారట. లంకమీదికి వెళ్లలేనివాళ్లు, విమానం ఊరుమీద తిరిగేటప్పుడు బయలుదేరే హోరుకి ఇవతలకి వచ్చి పైకిచూసి సంతోషించేవారు. అనగా, విమానం పూరేగ వచ్చేసరికి జనానికి ఊర్ధ్వదృష్టీ, ఊర్ధ్వశ్వాసా బయలుదేరాయి. ఇది ఎన్నిసార్లుచూస్తే అంతఘనత అనుకుంటారని గావును, "అబ్బో! నేనప్పుడే పదోమాటు ఇదిచూడడం!" అని కొందరు బడాయి కొడుతూండేవారు. పాలకొల్లుకేసి ఇది సబురు తిరిగేటప్పుడు ఇది ఒకగ్రామం మీంచి పోతూంటే, అక్కడ తద్దినం జరుగుతోందిట; భోక్తలు భక్ష్యాలు విరుస్తున్నారట, కర్త పారణకలుపుతున్నాడట, ఈవిమానపు హోరికి యజమాని వీధులోకి ఎగడి పక్షివతుగా ఎగిరిపోతూన్న విమానాన్ని చూసి, పిత్రుదేవస్థానంలో కూర్చున్న గోపాలాన్ని రెక్కలంకించుగుని మొర్రో మొర్రో అంటూండగా చేతిలో గారెపళెంగా ఆయన్ని నడివీధిలోకి ఈడుస్తూ, "ఇంకా చూస్తావేమిటి గోపాలం, ఎగిరిరాకా! తద్దినం మళ్లీ వచ్చేదే" అని కసురుగున్నాడట. ఇది అశాస్త్రీయం అంటే ఏంప్రమాదమో అని మంత్రం చెప్పేఆయన, "ఇక్కడికి మీనాన్నగారి ఆత్మకి విమానదర్శనం చేయించారు, ఏమి పితృభక్తి" అని మెచ్చుగున్నాడట. అల్లాగ్గా, అందరూకూడా ముందు దీన్నిచూసి, తరువాత మరోపని చేసుగునేవారు. ఇది ఒక అమ్మవారైపోయింది. దాని ధ్వనిలాంటిధ్వని ఏది వినబడ్డాసరే, జనం ఇవతలికివచ్చి చూడడం పరిపాటై

పోయింది—రాజు రాజవీధిని ఏగుదెంచుతూంటే పురస్త్రీలు ఏపనిలో ఉన్నవాళ్లు ఆమట్టుగానే వచ్చి అతణ్ణి తొంగి చూశారని ప్రబంధకవులు వర్ణించినట్లు ఇంట్లోంచి విమానధ్వని విని కొందరు కొందరు తెమిలి వీధిలోకి వచ్చేటప్పటికి అప్పుడే అది తోకముడిచేది. ఇతర ఊళ్లనించి కేవలం ఈపనిమీదే ఇక్కడికివచ్చి "వేరేప నుండి వచ్చాంలెండి" అని డబాయిస్తూండడంకొంతవుంది. రెండు మూడురోజులయేసరికి ఊళ్లో విమాన విశేషాలు విజృంభించాయి. "మనుష్యుల్ని అందులోకి ఎక్కించి గానుగెద్దుకి కట్టినట్టు కళ్లకి గంతలు కడతార్ట, ఏమీ కనిపించదుట, అల్లాంటప్పుడు ఇహ ఈ రకంవారీగాళ్లు ఎక్కి ఏం లాభమో!" అని ఒకరు. "మనిషిని తోలు పటగాలెట్టి బిగదీసి రెక్కలు విరిచి విమానపు రెక్కలకి కట్టేస్తారట" అని ఒకరు. "పైకి వెళ్లడం అంటే పైకి వెళ్లడమే. ఎక్కడిమాట! ఈ ఎక్కేపీనుగులు విల్లు రానేసి మరీ ఎక్కడం మంచిది" అని కొందరు జాగ్రత్తపరులు. "ధనిష్ఠాపంచకాల చిక్కులేకుండా కాస్త ఏకాదశి లాంటిది చూసుగుని ఎక్కడం వల్ల మోక్షంకూడాను" అని కొందరు భక్తిపరులు. "ఇది ఇందాకా మాయింటి మీంచే వెడతా—దానికిందచెక్కినఅక్షరాలు కూడా చదవడానికి వీలైంది. నేను ఇహ ఎక్క దల్చుకోలేదు" అని ఒక దర్జాపురుషుడు. "రేట్లు మరీ చురుకుగా ఉన్నాయి, నేను సగంరేట్లు అయింతరవాతగాని ఎక్కను" అని ఒక బేరగాడు. "ఇది దిగిన లంకమీద ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ ఏజెంట్లు మకాంచేశారట, వీళ్ల సందర్భాలు ఇదైపోను, ఓఘాయిత్యంపడాను! నా ఎడంకన్ను అదురుతోంది నేను రాను బాబూ!" అని ఒక శకునప్రధాని. "మొన్న ఓకోమట్లబ్బాయి విమానం ఎక్కి అదికదలబోయేవేళకి భళ్లునడొక్కున్నాట్ట, మృత్యువంత పనిజరిగిందిట. ఎందుకొచ్చింది!" అని ఒక ధైర్యశాలి. "డొక్కడంతో తెమల్లేదుట" అనిఒక వెకిలిఅబ్బన్న. "అంచేతే ఆ అబ్బాయి దగ్గిర మరి పది రూపాయలు వసూలుచేశారట" అని ఒక ప్రత్యక్షవాది. "తుదనెగ్గి నేలమీద కాలెట్టిందాకా నమ్మకంలేదుట. ముందేడబ్బివ్వడం దండగేమో!" అని ఒక గడసరి తనస్నేహితుడికి సలహా ఇవ్వగా, ఆస్నేహితుడు, "అల్లాగనక జరిగితే తరవాతే ఇస్తానంటాను ఎంజేస్తారేమిటి?" అన్నాడు. రాజవీధినిపోతూన్న విమానాన్ని మెడనెప్పెట్టే వరకూ చూసి, ఒక బాటసారి తనపక్కనున్న పెద్దమనిషితో, "ఏమండీ అయ్యా! పైకి వెళ్లేసరికి గాలి మారడంవల్ల ఎవడికో మూగాడికిమాటలు వచ్చాయంటున్నారు. ఏమిటి మీ ఊహ?" అన్నాడు. అంటే ఆపెద్దమనిషి, "ఏం? మీయింటో ఎవరికేనా మూగా?" అన్నాడు. అందుకు బాటసారి, "మరేనండి, మా యింట్లో దానికే" అని జవాబు ఇచ్చాడు. ఆపైని, పెద్దమనిషి, "అదృష్టవంతులే. ఇహను ఆదుర్దా ఎందుకూ?" అన్నాడు. బాటసారి, "నయం అవుతుందంటారా?" అని అడిగాడు. పెద్దమనిషి, "ఏమోగాని, క్షణికసౌఖ్యానికి పాతిగేసి వదలడంవల్ల దిగిన తక్షణం మీకుకూడా మాటపోతుంది." అన్నాడు. ఈలాగ్గా చిత్తానుసారం వృత్తాంతాలు చెలరేగి పాకడం ప్రారంభించాయి.

తరుణం వచ్చినప్పుడు ఉపన్యాసకుడు అమాంతంగా మొలుస్తాడు. ఎల్లానో సందుచేసుగుని ఒక సందర్భములో వెనకయ్య అనే ఒకాయన విమానాన్ని గురించి లెక్చరు పేల్చాడు! "ఇప్పుడంటే ఎవరో ఆవేశపు ఘటాలు 'ఈరిపేన్', 'ఈరిపేన్' అంటూ ఎగబడుతున్నారు గాని, మనస్వంతానివి లేవుటండీబో లెదు విమానాలూ? పురాణంలో లక్ష ఉన్నాయి. ఆదిని, విశ్వకర్మకి చాలాతీరుబడిగా ఉన్నప్పుడు అతడిచేత కత్తిలేని ఒక విమానరాజం బ్రహ్మచేయించాడు. ఆసంగతి కుబేరుడి చెవిని పడేసరికి అతడు బ్రహ్మగారింటికి వెళ్లి అభోజనం పడుకుని అతని దగ్గిర్నించి అది కాస్తా బెల్లించుకు చక్కాపోయాడట. ఈమాట రావణాబ్రహ్మ విని కుబేరుణ్ణి పక్కలు విరగతన్ని అది తనింటికి పట్టుకుపోయాడట. లంకలో ఆంజనీలవారు చూసింది అదేట. ఆరావణాసురుడి తలకాయ లొంగక చివరకి వాడి హృదయం చీల్చిన తరువాత రాములువారు సీతామ్మవారితో కలిసి దానిమీదే అయోధ్య వెళ్లారట. 'మళ్లీకావలిస్తే కార్డు వ్రాస్తాం పో' అని రాముడు అన్నమీదట చోదకుడు లేకుండానే అది అలకాపురం నిష్క్రమించిందట.

అదీగాక, సకలలోకాలలోనూ ఉంటూండే జట్టీలు తెలుసుకురావడానికి సౌరదులవారికి బ్రహ్మగారు ఓ విమానపు లైసెన్సు మొచ్చణించీ పారేశారట—(కొడుకు గనుక మామూలు లంచం లాగకుండానే ఇచ్చారట ఆ లైసెన్సు మాత్రం). ఇంద్రజిత్తులవారు మాయ ఫ్లైశారం టూరుగాని విమానంమీంచేట యుద్ధం గావించింది. పూర్వం ఒక హిందూరాజుతో ఒకయవనుడు పేచీపడి, తరవాత మెత్తనిమాటలుచెప్పి ఆరాజుని విమానపుషికారు చేయిస్తానని పైకి కొట్టుగెళ్లి, విమానం మాంచి వేగంలో ఉన్నప్పుడు రాజుని బెడ్డముక్క గిరవాటేసినట్టు కిందికి గిరవాటేశాడట. వెనక మరొకరాజు పెళ్లానికి పురుడురోజులట, ఆవిడ అక్కడికి చాలాదూరాన్ని ఉన్న ఒకచోటికి వెడితేగాని నీళ్లాడనని కూచుందిట, ఆమట్టున అతి వేగంగావెళ్లే వాయువిమానం కట్టి ఆవిణ్ణిఆప్రకారం చిటికెలో తీసుకువెళ్లవలసిందిగా ఆరాజు తన ఆస్థానశిల్పుల్ని ఆజ్ఞాపించాడట: భోజుడు వర్ణించినదాల్లోకూడా ఏజంతువు ఆకారంలోనైనా సరే విమానం నిర్మించవచ్చునిన్నీ, ఇనుపగుళికలలో పాదరసం ఎక్కించి దాన్ని వేడిచేస్తే యంత్రం పైకివెళ్లి, వేడితగ్గిస్తే కిందికి చేరుతుందనిన్నీ ఉంది. వెనకట్లో మనవాళ్లు! సామాన్యం అని చూస్తున్నారా ఏమిటి? హేం."

ఇల్లా, చాలామంది వెనకచూపుచూసి హిందువుల పూర్వప్రతిష్ఠ చెబుతూండగా, కొన్నికొన్ని చోట్ల, విమానం ఎక్కివచ్చినవాళ్లకీ ఎక్కని వాళ్లకీ సంభాషణలు జరుగుతోచ్చాయి. విమానం ఎక్కినవాళ్లల్లో ఎవడైనా ఇతరగ్రామం పనుండి వెళ్లినప్పుడు అతగానిని ఓ పెద్దకథానాయకుడుగా కట్టి జనం విరగబడి చూడరావడం జరుగుతోచ్చింది—అతను అదెక్కినతరవాత అతని ముఖంలో ఏమన్నా మార్పు ఉందేమో అన్నట్టు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక్కొక్కణ్ణిఇల్లా చూస్తూంటారు లెండి. ఇదివరదాకా మోటారుడ్రైవర్ని చక్రధరుణ్ణి చూసినట్టు చూడలేదూ? ఇప్పుడంటే ఇల్లా అయిపోయిందిగాని, ఇదివరదాకా బి. యే. లని సరస్వతీవిగ్రహాలని పొగడలేమూ? అల్లానే ఇదీగావును. విమానం ఎక్కినవాడు కొండయ్యతాయిపోతే, ఎక్కనివాడు నేలయ్యగానే ఉంటాడు.

అల్లాంటివారికి ఈదిగువ ప్రసంగంలాంటివి నిరంతరంగా జరుగుతోచ్చాయి:—

నేలయ్య—తమరు మహా ఎగురుతున్నారుట భువ ఊరుమీద, నిజమేనా?

కొండయ్య—ఎవడా అన్నది?

నే—అదిగాదయ్యా, విమానంలో కొండెక్కారటగా! విశేషాలు!

కొం—మీకూ తెలిసిందీ, అప్పుడేను?

నే—తెలియకేంజేస్తుంది! ఆకాశసంభవాలు రహస్యంగా జరగవ్.

కొం—అల్లాగేమరీ! నేనూ విమానంకి ఎక్కదర్శించాను, పదిరాళ్లు! అక్కడితోగాని తీరలేదు బులబాటం.

నే—ఎల్లాఉంది?

కొం—బాగానే ఉంది!

నే—అంటే?

కొం—ఏం జెప్పనూ? ఆకాశంలో వెడుతూన్నట్టుంది!

నే—ఏడిసినట్టేఉంది. అదికాదు, నీకు భయం వెయ్యలేదూ?

కొం—దానికేమిటి? అది, మనిషిని బట్టి ఉంటుంది.

నే—అధమం, కళ్లేనా తిరగలేదూ!

కొం—అదీ అంతే, కొందరికి అరుగెక్కి కిందికి చూస్తేనే కళ్లు పచ్చులుగమ్మి చెవులు గడియలడతాయట. ఎక్కడికి?

నే—కుదుపు ఏమాత్రం ఉంది?

కొం—కుదుపుకి మోటారుబస్సు ఫస్టు. విమానానికి ఆమాత్రం ఎక్కడేడిసింది? విమానప్రయాణం పడవప్రయాణముకంటె మెత్తన.

నే—అయితే, ఇది నేల ఏరీతిగా వదుల్తుంది?

కొం—మోటారులాగే నేలమీద ఓ అర్థమైలు పోకి ఆవేగంలో నేల వదిలి పైకి లేచి పోతుంది.

నే—అంతేగాని గాలిలోకి అట్టె గమ్ముమని నిటారుగ్గా ఉన్నచోట్నించి ఎగరలేదూ? ఇంతా చేసీ వొట్టిదే?

కొం—నీదయవల్ల విమానకర్తలు ఇంకా అంత మట్టుకి రాలేదు.

నే—సరేగాని, పైనించి చూస్తూంటే నేను కనబడ్డానూ?

కొం—ఆ. సరిగ్గా నువ్వులానే కనపడ్డావు. అంతాకూడా అల్లాగేఉన్నారు. జంతువులు నువ్వులానే ఉన్నాయి. ఇదివరకు నేను ఎరుగున్న బ్రాహ్మలూ అబ్రాహ్మలూ, హిందువులూ మహమ్మదీయులూ, పుని స్త్రీలూ వైధవ్యముండలూ—వీళ్లవయినం తేలకుండా కనిపించింది. పైకివెళ్లి కిందికి చూసేటప్పటికి భూమిమీద మానవులు పెట్టుగునే తేడాలు నాచర్మ చక్షువులకే అంతరించాయి. విమానంకేసి చూస్తూన్నప్పుడు మానవుడి అఖండత్వం, కిందికి చూస్తూన్నప్పుడు మానవుడి అల్పత్వం కనిపించాయి. నేను చేతిరుమాలు ఊగించాను నువ్వు చూశావూ?

నే—లేదుగాని, లోపల గాలీ ఉంటుందా?

కొం—చెమటగా ఉంటుంది కాని, పక్కల్ని ఉండే అద్దాలు ఒత్తిగించి వేలుబయటికి పెడితే గాలియొక్క జోరుకి వేలు తెగిపోతుందా అనిపిస్తుంది.

నే—సరేకాని, విమానం ఎక్కడేనా మళుపు తిరిగేటప్పుడు రామస్మరణ మంచిదంటారు, నిజమే?

కొం—కొంచెం ఒరుగుతుందికామాపురీ, అందుచేత అల్లాఅంటారు. కాని, ప్రతీయంత్రంకూడా మళుపులో అంతే. ఈయంత్రం గురించి జనంయొక్క ప్రత్యేకభయం ఏమిటంటే, ప్రమాదానంతరం శరీరమే కనపడదేమో ఆసుపత్రికి ఈడవడం దేన్నీ అని.

నే—పోనీ మనవూళ్లో పెద్దభవనం ఎల్లా ఉంది?

కొం—లక్కపిడతలా ఉంది.

నే—పెద్దబరి ఏరీతిగా ఉండుకుంది?

కొం—పాయిల్లాగ ఉంది.

నే—గోదావరి వంతెన?

కొం—భీముడిచేతులో ఉండే ధప్పళపు గంటి కాడలా ఉరుకుంది.

నే—లోపల జనం మాట్లాడుకో వచ్చా?

కొం—ఆ, చెవులో. ఊళ్లోవాళ్లకే అంతధ్వని వినిపిస్తే అందులోవాళ్లకి నిశ్శబ్దంగా ఉంటుందా? అందుకనే, దమయంతీ స్వయంవరానికి ఇంద్రాదులు బంగారు విమానాలమీద భూమికి వాలేటప్పుడు మేఘరంజనిలాంటి ధ్వని అయిందిట.

నే—అల్లాయితే, విమానంలో పోతూన్న రంభానలకూబరులమాటలు కిందున్నకలభాషిణికి వినిపించాయి అని సూరన్న రాశాడే? కోశాడన్నమాట!

కొం—పూర్తిగా కొయ్యలేదు. అందుకు గురుకారణం ఒకటి నేర్పుగా తగిలించి సర్దుకున్నాడు. సూరన్న మీదికి ఆట్టేవెళ్లకు. అతడు, ఊహించో, గంథ్రాల్లో చూసో, పెద్దలవల్ల వినో రాసిన దూరదృష్టి దూరశ్రవణాలు సిద్ధించలేదూ నేడు? భోజుడుచెప్పిన విమానాల మాట అతగానికి మనస్సులో ఉండి అల్లారాశాడేమో? వాటికి హోరులేదేమో!

నే—సరే, వీటికేంగాని, నువ్వు ఎక్కిచూసొచ్చావుగదా, భూమిగుండ్రంగా ఉండడంగురించి నువ్వు ఏమి "సెటిల్" పరుచుకున్నావు?

కొం—ఎమో! ఈమాటు పూర్ణంగా చూడాలి.

నే—పోనీ, సూర్యుడు ఏసైజులో కనిపించాడు.

కొం—నాకుకూడా పనిలేదనుకున్నావా ఏమిటి?

నే—(వాడు వెళ్లిపోతూండగా) ఒస్! ఎల్లాగైతేం; నుహా! ఇదంతా నాకూ తెలుసు. "ఘనశైలంబులు బొమ్మ..."

ఈలాంటిప్రశ్నోత్తరాలకి అంతులేదు. కిల్లీదాసుగారైన మాస్నేహితుడొకడు తను విమానంలో తిరుగుతూన్న సమయంలో కృష్ణుడువచ్చే నాటకం ఏదీకూడా కింద జరుగుతూ ఉండదని తనకి తెలిసి ఉండడంవల్ల లాభంలేదని ఊరుకున్నాడటగాని, లేకపోతే గయుడుతో చెప్పేసి ఓ నిష్ఠీవనం వేసేసి ఉండేవాడట. "ఇక కొన్ని ఏళ్లల్లో జనం యావన్మందీకూడా ఎగిరిపోడం రూఢి. ఈరోజున నే అన్నాను చూడండి!" అని ఒక జోతి

ష్కుడు సిద్ధాంతం చేశాడు. "విమానం వచ్చింతరవాత ఇక మోటారుకారుకుక్కముట్టురు పోయింనన్నమాటే!" అని ఒక కారు ప్రియుడు దుఃఖించాడు. "ఈవిమానం తాలూకుకూడా కొన్ని ఆంగ్లపదాలు తెలుగులో జొరపడి తెలుగు ఇంకాపాడవుతుందిగదా!" అని భాషా శ్రోత్రియుడు ఒకాయన ఆచమనం చేశాడు. "సృష్టించిన ప్రామిసరీ నోటు కేసుల్లో ప్లీడరు సాక్షిని, 'ఆవేళ నువ్వు మీ ఊళ్లో ఉన్నానంటున్నావుగదా, ఆవేళే అంత దూరాన్ని ఉన్న ఊళ్లో సంతకం ఎల్లా చేశావు?' అని అడగలేదు ఇకమీదట" అన్నాడు ఒక కోర్టు గబ్బిలం.

చలనం జీవసూచకం. గమనం ఇంకా ఎక్కువ జీవానికి తార్కాణ. గమనవేగం మరీ ఎక్కువ జీవానికి లక్షణం. గమనవేగాంతరం అతీతమైన శక్తికి చిహ్నం. జంతువులలో వేగం లేడిది, పక్షులలో మహావేగం వానకోయిలది. అది గంటకి 200 మైళ్లు. మోటారుకారు యొక్క మహత్తమవేగం, ఇంతవరకు, గంటకి 207 మైళ్లు. వాయువేగం గంటకి 250 మైళ్లు (సుమారు). విమానం యొక్క మహత్తమ వేగం గంటకి 318 మైళ్లు. కాలం యొక్క ప్రాధాన్యమును గణించడం నాగరికతకు తెలుసును కాబట్టి అది ఎప్పుడూ వేగమే కోరుతుంది. బలం దేశాన్ని జయించగలదే కాని, వేగం దేశకాలాల్ని జయిస్తుంది. వేగసిద్ధికి యంత్రమే దిక్కు. వెనకటి మాట లటుంచి, ఇప్పుడు యంత్రం హైందవేతరుల సొమ్ము. అందువల్ల, ఇతరులు గమనవేగంకోసం నిరంతర యత్నం చేసి, విశేషధనం వెచ్చించి, నూతన యంత్రాలు నిర్మించి, తంటాలు పడుతూన్నమాట నిజం. ఆయంత్రాలలో ఈ విమానం ఒకటి. ఇప్పుడు ఇతర దేశాల్లో విమానాల మీద పడకలు, భోజనాలు, అల్పాహార విందులు, పురుళ్లు, టెన్నిసు ఆటలు, యుద్ధాలు, జననష్టంకూడాఅవుతూన్న విలాసయుద్ధాలు — ఇల్లాగ్గా సమస్తమూ జరిగిపోతున్నాయి. ప్రస్తుతకాల హైందవులు మాటలు చెప్పుగుని గాలిమేడలు కడుతూంటే, నేటి ఇతర దేశీయులు గాలి ఓడలు కట్టుగుని మూడేసి వందలమంది ఒకేసారిగా ప్రయాణాలు వెడుతున్నారు. కాని, మనం ఇల్లా అనుకోవచ్చులెండి, "వాళ్ల దేశం ఇరుకు గనక వాళ్లు దేవుడా అని పైకి లేచిపోతున్నారు. మన దేశం విశాలం గనక — (కొందరు అనుకుంటున్నారు) మనం కాళ్లు పారజాచుకుని కూర్చోవచ్చు!" అని. ఏమైతేం, ఇంకా ఎక్కువ వేగం సంపాదించాలని ఇతరులు శ్రమ పడుతున్నారు. గంటకి వెయ్యిమైళ్ల పైచిలుకు వేగం సిద్ధించితే భూప్రదక్షిణం ఒక్కరోజులో చెయ్యడం వీలుపడునుగదా అని కొందరు చూస్తున్నారు. ఇందులో ఖర్చు పడేటటువంటి "పెట్రోలు" విసర్జించి ప్రమాదాలు కూడా లేకుండా అయస్కాంతంతో పని జరిగేటట్టు కల్పనలు కొందరు చేస్తున్నారు. రాత్రికాలంలో విమాన ప్రయాణం వీలుగా ఉండేటందుకు కొన్ని మైళ్ల కాంతి స్తంభాన్ని నిటారుగా ప్రసరింపచేసేటట్టి వాయువుని ఒకాయన కనిపెట్టాడు. కొందరు ఉత్తర దక్షిణధ్రువాలదగ్గిరికి విమానాలమీద వెళ్లాలని చూస్తున్నారు. "అక్కడేముందీ, బావుకోడానికి! వీళ్ల మొహం! ఇంటో కూచోకూడదూ, ఏదో ఇంతతిని!" అని ఒక ముసలాయన కొట్టొచ్చాడు ఈసంగతి ఆయనతో చెప్పేసరికి. చాలమంది ఎవరెస్టు శిఖరం లాంటివి ఎక్కాలని చూస్తున్నారు. "వీళ్లు తీరాచచ్చి చెడి ఎక్కేసరికి, అక్కడ ఏ అయ్యర్ కాఫీ హోటలో ఉంటుంది. ఎందుకు వీళ్లకీశ్రమ!" అని కొందరు చప్పరించేశారు. మరి కొందరు భూమి వదిలి పైకి ఎంతదాకా వెళ్లగలమా అని చూస్తున్నారు. ఒకాయన నాలుగుమైళ్ల ఎత్తుకి వెళ్లేసరికి, అక్కడగాలి పీల్చుకునేటందుకు చాలక, ఆయనకి ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిందిటగాని విమానం మాత్రం ఇంకా ఎగబాకుతూనే ఉందిట. ప్రాణవాయువు సప్లైచేసేయంత్రం చేత్తో పట్టుగుని మళ్లీ ఎక్కక మానునుగా అనుకుని ఆయన దిగిపోయాడట. వాయువులేని చోటకూడా విమానం వెళ్లగలిగినా, లేక గాలిలేనిచోట వెళ్లగల యంత్రం మరోటి ఏదేనా బయలుదేరినా, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మానవుడు ఇతర గ్రహాల్ని ఓ దెబ్బతీస్తాడు, అది ఆక్రమించుగోడానికి ఐరోపీయులంతా కాట్లాడు కుంటారు. ఆదెబ్బతోటి, నరుడికి గ్రహచారం వదలిపోయి, గ్రహాలకి నరచారం

పట్టుగుంటుంది. విమానోపయంతోటి మానవులకి కొండకీ భూమికీ తాళం అన్నంత ఆ స్తికలిసి నట్టుంది.

ఇవి చుట్టు పక్కల సంగతులు. మనదేశంలో విమానపు లైసెన్సులు ఇంకా ఇస్తారో ఇవ్వరోట. హిందువులు ఇంకా కొంతకాలం ఠోకలిబండల్లాగ నేల బారుగానే బతకవలసిన వాళ్లైతే వీళ్లకి విమానపు లైసెన్సులు ఇప్పట్లో దొరకవు అందుకని, టిక్కట్టు కొను క్కుని దొర్లుతెచ్చిన అద్దె విమానం ఎక్కడమో, లేక, విమానం ఎగురుతూన్నప్పుడల్లా తెల్లపోయి చూస్తూ, మాటలలో మాత్రం, "మాకూ ఉండేవిట. మా పరోవర్గు ముత్తాతకి ఇంనక్కని విమానం ఉండేదిట. అందులో ఆయన. షికారు వెళ్లేవాట్ట. నేను మా విమానాలు ఎరక్కేం? బోలెడు చూశాను మాపుస్తకాల్లో" అని చెప్పుగుంటూ మురియడమో. వీరికిపట్టిన అదృష్టంలా కనిపిస్తోంది, ఇన్నాళ్లకి. (15-9-28)

చెఱకు

ఉభయభాషాప్రవీణ మిన్నికంటి గురునాథశర్మగారు

నఱుకంగా నగుఁ దుండెతుండెములుగా నజైస్వరూపం బఱన్
గఱుకుం గానుగ వైవఁగావలయు, నిష్కారుణ్యాత్మం గానిచో
చెఱకా! బెల్లము పెట్టు మంచు సరుఁడుం జే సాఁపఁగాఁ బెట్టుదే?
వెఱపుం గొల్పినఁ గాక సామమున నుర్విం గార్యముల్ సాగునే?

ఒరులకుఁ గాఁగ బాధపడుచుండి వికారశరీర మైన నె
వ్వరికిని వాంఛనీయ వయి భంగములందునుగూడ మాధురీ
స్ఫురణము పూని పొల్చెదవు పో! చెఱకా! మరుభూమి వృద్ధినిం
దొరయవ టన్న నెవ్వరిది దోస? మహాత్రపు నేల దయ్యెడిన్.

భళిరే! ఇక్షువ! స్వస్వరూపమున సర్వప్రాణులం బ్రోతువన్
పలు కట్లుంచు, కఠోరచిత్తులు నినున్ బాధించుచున్నన్ రసో
జ్జ్వల రూపంబును, ఫాణితాకృతి గుడాంచచ్ఛర్కరాకారముల్
వెలయం దాలిచి మేలు సేసెడి భవద్వృత్తిం బ్రశంసించెదన్.

ఓరీ శూన్యహృదయ! త్వక్సారా! నేఁగూడఁ దుంగకాయుఁడ నని ఛీ
నీరంధ్ర మ్మగుఁ నంత - స్సారము గల చెఱకుతోడ జగడంబటరా!

కట్టెఁడి నల్లచెయ్యులకుఁ గారణముల్ గనుపట్టకుండుఁగా
అట్టి రసార్ద్రచిత్తునకు, నట్టి మహోన్నతభావశీలికిన్
బుట్టుకఁదొట్టి మానవసమూహసపర్యలఁ జేయునట్టి నీ
కొట్టిడినట్టు లో చెఱక! యొక్కఫలంబును నీయఁడాయెఁగా!

పాప మిరుగుపొరుగువారలం జూచి యక్కైన ఫలము గల్గునన్నయాస
చే "రసాల" మన్న పేరుఁదాల్చితి వట్టులైనఁగూడ ఫలము నందవైతి.

(అడవిపూలు)